

UZASADNIENIE

Decyzją z 30.05.2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił Z. K. prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że w przypadku wnioskodawczynie nie można zastosować przeliczenia świadczenia zgodnie z art. 110 a ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.), ponieważ do ponownego ustalenia wysokości emerytury obliczonej w myśl art. 183 tej ustawy z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu jej przyznania stosuje się art. 108. /decyzja – k. 51 akta ZUS/.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła wnioskodawczynie, wnosząc o jej zmianę poprzez ponowne ustalenie wysokości emerytury. Argumentowała, że od 1.03.2014 r. ma ustalone prawo do emerytury i po jego ustaleniu od 1.04.2014r. pozostaje w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę, a jej wynagrodzenie przekracza 250% przeciętnego wynagrodzenia. Dodała, że zastosowanie aktualnej kwoty bazowej oraz wskaźnika podstawy w wysokości 250% (również za okres po przyznaniu emerytury) i ponowne ustalenie wysokości emerytury na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, skutkowałoby znacznym podwyższeniem należnych jej świadczeń /odwołanie k. 2/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie /odpowiedź na odwołanie k. 4/.

W piśmie procesowym z 11.10.2017 r. pełnomocnik wnioskodawczynie, w osobie adwokata, w całości podtrzymał odwołanie swojej mandantki, argumentując, że art. 110 a ustawy emerytalnej powinien być przez ZUS zastosowany w odniesieniu do części 20% emerytury wnioskodawczynie obliczanej według starych zasad /pismo procesowe k. 10-11/.

W piśmie procesowym z 9.04.2018 r. ZUS podtrzymał w całości dotychczasową argumentację, a dodatkowo podniósł, że nie jest możliwe dokonanie hipotetycznego przeliczenia części 20% emerytury wnioskodawczynie obliczanej według starych zasad z zastosowaniem art. 110 a ustawy emerytalnej, ponieważ nie ma dokumentów potwierdzających zatrudnienie i wynagrodzenie odwołującej po przyznaniu prawa do emerytury /pismo procesowe k. 26/.

W piśmie procesowym z 4.05.2018 r. pełnomocnik wnioskodawczynie oświadczył, że skarżąca nie dochodzi przeliczenia emerytury w związku z nowymi okresami składkowymi, przebytymi po nabyciu prawa do świadczenia, lecz wnosi o jednorazowe przeliczenie emerytury przy uwzględnieniu wwpw wyższego niż przy wydaniu poprzedniej decyzji, zaznaczając, że wszelkie dane do wyliczenia Zakład posiada. Argumentował, że różnica polega na tym, że ZUS w dotychczasowych wyliczeniach stosował maksymalny możliwy wwpw, tj. 250%, natomiast art. 110a ustawy pozwala na przyjęcie wyższego wwpw, jeżeli od takiego były opłacone składki. Zaznaczył, że w przypadku wnioskodawczynie wwpw wynosił w rzeczywistości 303,51% i taki powinien być zastosowany według skarżącej w miejsce 250%. Dodał, że jednorazowe przeliczenie zgodnie z art. 110 a ustawy emerytalnej jest związane ze zniesieniem limitu wwpw 250%, a okresy składkowe przypadające po uzyskaniu prawa do świadczenia w przypadku wnioskodawczynie zostały już uwzględnione wcześniej. Jednocześnie podkreślił, że przepis art. 110 a ustawy emerytalnej znajduje również zastosowanie do emerytury obliczonej na podstawie art. 183 wskazując, że w takim przypadku rzeczony przepis odnosi się do tzw. części socjalnej emerytury tj. 24% kwoty bazowej, która stanowi część składową emerytury ustaloną na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej /pismo procesowe k. 28 -29/.

W piśmie procesowym z 12.06.2018 r. ZUS wyjaśnił, że nie jest możliwe wyliczenie hipotetyczne, wskazując, że w aktach rentowych nie ma dokumentów potwierdzających zatrudnienie i wynagrodzenie po przyznaniu prawa do emerytury (zaświadczenie (...)). Zakład podał, że dodatkowo staż pracy w części ustalonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej jest zaliczony na datę przyznania prawa do emerytury tj. do 31.0. (...). a składki doliczone są tylko do lipca 2015 r. z uwagi na brak złożonych dalszych wniosków o przeliczenie w myśl art. 108. Ponadto kolejny raz podkreślił, że do ponownego ustalenia wysokości emerytury ustalonej zgodnie z art. 183 (emerytury mieszanej) stosuje się wyłącznie art. 108 zgodnie z art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej. Wskazał, że świadczenie jest wyliczone według wskaźnika

wysokości podstawy wymiaru 303,51%, który zgodnie z przepisami jest ograniczony do 250% /pismo procesowe k. 48/.

W piśmie procesowym z 21.09.2018r. ZUS podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie podkreślając, że żądaniu przeliczenia emerytury mieszanej (...) w części obliczonej na starych zasadach zgodnie z art. 110 a ustawy emerytalnej sprzeciwia się przepis art. 183 ust. 6 tej ustawy, który przesądza, że w takim wypadku stosuje się art. 108 /pismo procesowe k. 53-54/.

Na rozprawie z 25.09.2018 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w n/n sprawie – pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie żądając uwzględnienia przy ponownym przeliczeniu emerytury mieszanej skarżącej w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej w części obliczonej na starych zasadach w miejsce wwpw 250% - rzeczywistego wwpw 303,51%, tj. wnosząc o niestosowanie ograniczenia do 250% przeciętnego wynagrodzenia, jednocześnie zaznaczając, że art. 110 a nie dotyczy uwzględniania nowych okresów składkowych ale jednorazowego przeliczenia emerytury, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania /e-prot. z 25.09.2018 r. 00:14:24/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. K. urodziła się (...) Wniosek o emeryturę złożyła 3.03.2014 r. /niesporne, wniosek k. 1 akt ZUS/.

Decyzjami zaliczkowymi z 2.04.2014 r. organ rentowy przyznał i wyliczył wysokość emerytury wnioskodawczyni na trzy sposoby, a mianowicie

- po pierwsze zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, przyjmując przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych 1995-2004, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 303,51% który został ograniczony do (...), gdyż nie może przekraczać tej wysokości. Zakład podał, że podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 250% przez kwotę bazową 3191,93 zł wynosi 7979,83 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił okresy składkowe w ilości 41 lat, 2 miesięcy i 1 dnia j. 494 miesiące i nieskładkowe w ilości 1 miesiąca i 23 dni, tj. 1 miesiąca. Wysokość emerytury wyliczył w następujący sposób: $24\% \times 3191,83 \text{ zł} = 766,06 \text{ zł}$, $(494 \times 1,3\%) / 12 \times 7979,83 \text{ zł} = 4270,81 \text{ zł}$, $(1 \times 0,7\%) / 12 \times 7979,83 \text{ zł} = 4,76 \text{ zł}$ co razem dało 5041,66 zł

- po drugie, zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej, przyjmując kwotę składki zewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 394449,19 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 858447,27 zł, średnie dalsze trwanie życia 247,10 miesięcy. Emerytura wyliczona na podstawie art. 26 w/w ustawy wyniosła 5070,40 zł i została obliczona w następujący sposób: $(394449,19 \text{ zł} + 858447,27 \text{ zł}) / 247,10$.

- po trzeciej, zgodnie z art. 183 ust. 1 ustawy emerytalnej przyjmując do jej wyliczenia 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 co dało 1008,33 zł oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, co dało 4056,32 zł, wobec czego łącznie emerytura wyniosła 5064,25 zł.

Emerytura wyliczona na podstawie art. 26 w/w ustawy okazała się wyższa od emerytury wyliczonej na podstawie art. 183 tej ustawy. Wypłata obu emerytur została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia przez odwołującą /decyzje k. 30- 33 akt ZUS/.

W dn. 22.04.2014 r. do organu rentowego wpłynęło pismo pracodawcy wnioskodawczyni wraz ze świadectwem pracy z 31.03.2014 r., informujące, że z dn. 31.03.2014 r. umowa o pracę z Z. K. została rozwiązana /pismo wraz ze świadectwem k. 34- 35 akt ZUS/.

W związku z powyższym ZUS, uznając, że w/w pismo jest wnioskiem o podjęcie wypłaty emerytury, wydał zaliczkową decyzję z 14.05.2014 r. (...), mocą której przyznał wnioskodawczyni od 1.04.2014 r. prawo do emerytury wyliczonej na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej i zawiesił jej wypłatę ponieważ okazała się być niższa od emerytury wyliczonej zgodnie z art. 26 /decyzja k. 37-38 akt ZUS/.

Zaliczkową decyzją z 14.05.2014 r. (...), ZUS przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury i podjął jej wypłatę od 1.04.2014 r. wyliczonej zgodnie z art. 26 jako wyższej niż wyliczonej zgodnie z art. 183 /decyzja k. 39-40 akt ZUS/.

Wnioskodawczyni na mocy ostatecznej decyzji z 28.04.2015 r. ma przyznane prawo do emerytury od 1.03.2014 r. na podstawie art. 24 a ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a jej wysokość została obliczona zgodnie z art. 26 tej ustawy. Do obliczenia świadczenia uwzględniono kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 399340,37zł oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 858447,27 zł, średnie dalsze trwanie życia 249,90 miesięcy. Wysokość emerytury wyniosła: $((...),37+ (...),27):246,90=5094,32$ zł, a po waloryzacji od 1.03.2015 r. wyniosła 5130,32 zł. /decyzja– k. 41 -42akta ZUS/.

Tak obliczona emerytura okazała się korzystniejsza od emerytury ustalonej decyzją z 28.04.2015 r., która została obliczona na podstawie art. 183 w/w ustawy (20% według art. 53 ustawy emerytalnej tj. 1010,09 zł i 80% według art. 26 tej ustawy 4075,46 zł) w łącznej wysokości 5085,55 zł. Wobec powyższego przedmiotowa emerytura uległa zawieszeniu jako świadczenie mniej korzystne /decyzja k. 43-44 akt ZUS/.

Wnioskiem z 27.07.2015 r. Z. K. wniosła o przeliczenie emerytury, do którego załączyła zaświadczenie o zatrudnieniu na umowę o pracę w "BUSINESS (...)" Spółce akcyjnej na czas nieokreślony od 1.04.2014 r. na pół etatu /wniosek k. 45 akt ZUS, zaświadczenie k. 46 akt ZUS/.

Zgodnie z decyzją z 10.09.2015 r. po ponownym ustaleniu wysokości emerytury na podstawie art. 108 ustawy emerytalnej, wysokość emerytury wyniosła od 1.10.2015 r. 5242,35 zł. Wnioskodawczyni doliczono składki zewidencjonowane na koncie do 31.07.2015 r. w kwocie 26954,58 zł, która podzielona przez średnie dalsze trwanie życia 240,60 miesięcy dała podwyżkę 112,03 zł o którą zwiększyła się emerytura skarżącej od 1.08.2015 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Po dodaniu do kwoty 5130,32 zł emerytury przysługującej w dn. 31.07.2015 r. kwoty w/w 112,03 zł, łączna emerytura wyniosła 5242,35 zł /decyzja k. 47-48 akt ZUS/.

W dn. 27.04.2017 r. Z. K. złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalno – rentowego oznaczonego jako (...), do którego nie dołączyła żadnych dokumentów stanowiących podstawę do ponownego ustalenia wysokości emerytury, wnosząc o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia od zarobków uzyskiwanych w całości lub części po przyznaniu świadczenia na podstawie art. 110 lub art. 110 a ustawy emerytalnej lub w wariantcie dla niej korzystniejszym /wniosek k. 49 -50 akta ZUS/.

Po rozpoznaniu w/w wniosku ZUS wydał zaskarżoną decyzję z 30.05.2017 r., którą odmówił odwołującej prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury, argumentując, że w przypadku wnioskodawczyni nie można zastosować przeliczenia świadczenia zgodnie z art. 110 a ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.), ponieważ do ponownego ustalenia wysokości emerytury obliczonej w myśl art. 183 tej ustawy z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu jej przyznania stosuje się art. 108. /decyzja – k. 51 akta ZUS/.

Powyższy stan faktyczny został w całości ustalony na podstawie powołanych dokumentów zalegających w aktach ZUS, których wartości dowodowej nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu. Sąd pominął hipotetyczne wyliczenia ZUS przedstawione w piśmie procesowym z 21.09.2018 r. /k. 53- 54/, albowiem w świetle obowiązujących przepisów są sprzeczne ze stanem prawnym, który szerzej zostanie omówiony w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270) w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek

osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Zgodnie zaś z art. 110 w/w ustawy:

- ustęp 1. wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

- ustęp 2. warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

- ustęp 3. okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, z uwzględnieniem art. 176.

Natomiast zgodnie z art. 110 a ust.1 w/w ustawy wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%. W ustępie 2 tego artykułu postanowiono, że ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Spór w rozpatrywanej sprawie dotyczy wysokości emerytury Z. K. sprowadzając się do oceny, czy część świadczenia obliczona na podstawie art. 53 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlega ponownemu obliczeniu przy zastosowaniu reguł przewidzianych w art. 110 lub 110 a cytowanej ustawy.

Sąd zważył, że redakcja art. 183 ustawy emerytalnej oznacza, iż przewidziana w nim metoda ustalania wysokości emerytury wskazuje na tzw. mieszany jej charakter - odsyłający do obliczenia według dotychczasowych zasad przewidzianych w art. 53 ustawy.

Choć art. 109 -111 ustawy emerytalnej odnoszą się do przeliczania emerytur ustalonych na podstawie art. 53 to jednak – zdaniem Sądu - nie dotyczy to emerytury mieszanej, którą przelicza się (również w części obliczonej na podstawie art. 53) z zastosowaniem reguł wynikających z art. 108 w zw. z art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej (patrz wyrok SA w Katowicach z 25.09.2012 r., III AUa 24/12, Legalis Numer 741257).

Kwestia ta została bowiem jednoznacznie uregulowana w ust. 6 art. 183, wedle którego do ponownego ustalenia wysokości emerytury, o której mowa w ust. 1-5, z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu przyznania emerytury stosuje się art. 108. Ten ostatni przepis w ust. 2 przewiduje, iż emerytury obliczone według zasad określonych w art. 26 powiększa się o kwotę wynikającą z podzielenia składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu ustalenia prawa do emerytury, o której mowa w art. 24 i 24a, i zwaloryzowanych zgodnie z art. 25 przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o przeliczenie wysokości emerytury, z uwzględnieniem ust. 4 i 5.

Odnosząc się do argumentacji strony odwołującej należy też podkreślić, iż powołane przepisy, jak każda norma prawna z zakresu ubezpieczeń społecznych, muszą być wykładane ściśle, co oznacza prymat dyrektyw wykładni językowej w

odniesieniu do pozostałych metod wykładni, w tym wykładni systemowej i wykładni historycznej lub celowościowej (por. uchwała Sądu Najwyższego z 11.12.2008 r., I UZP 6/08, OSNP 2009 r. Nr 9-10, poz. 120 i orzecznictwo tam powołane).

Podsumowując - z mocy art. 183 ust. 6 ustawy emerytalnej, do ponownego ustalenia wysokości przedmiotowego świadczenia z tytułu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po dniu przyznania emerytury, zastosowanie znajduje wyłącznie art. 108, czyniąc niedopuszczalnym żądanie uwzględnienia zasad określonych w art. 110 lub 110a cytowanej ustawy, albowiem mieszany charakter dotyczy wyłącznie sposobu ustalenia wysokości emerytury, nie wywołując jednak jakichkolwiek dalszych skutków dla jej ponownego obliczenia. Tym samym w przypadku odwołującej rację ma ZUS, że skoro wysokość jej emerytury mieszanej przyznanej od 1.03.2014 r. na mocy ostatecznej decyzji z 28.04.2014 r. została obliczona zgodnie z art. 183 ustawy emerytalnej, tj. część 20% ustalono zgodnie z art. 53 tej ustawy a pozostałe 80% według art. 26 w/w ustawy, to do świadczeń ustalonych w ten sposób po dniu przyznania prawa do świadczenia stosuje się art. 108 cyt. ustawy.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

A. P.